



Hvem eier egentlig slakken?

Advokatene Johnny Johansen og Arve Martin Bjørnvik

Haavind





Problemstillingen

- «Alle vet jo at entreprenøren eier slakken»
- Men, er det riktig i alle sammenhenger og hvilken betydning har det at man er eier eller berettiget til å disponere slakken?
- Klassisk tema både innenfor landbasert entrepriser og innenfor offshore fabrikasjon
- Alltid aktuelt





Opplegget for foredraget

- Hva er slakk?
- Fremdriftsplanens betydning
- Rettslig plassering – slakkens betydning for krav på fristforlengelse
 - Avtalereguleringer
 - Legislative hensyn
 - Rettspraksis
 - Juridisk teori





Hva er «slakk» eller «flyt»?

- Fremdriftsfleksibilitet, «tid til overs», «tid å gå på»
- «Ekstra» tid innenfor avsatt byggeperiode til å håndtere uventede eller uforutsette situasjoner
- Produksjonstid som ikke er nødvendig for produksjonsaktiviteter eller rettidig levering
- Tid «disponibel» i forkant av en milepæl
- Tid tilgjengelig før en aktivitet kommer på kritisk linje
- Den tid en aktivitet på ikke-kritisk linje kan forsinkes før den blir en kritisk linje aktivitet



Illustrasjon av slakk på fremdriftsplan

ID	Task Name	Duration	Start	Finish	August					September				October			
					30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42
1	Aktivitet A	22 days	Mon 03.08.15	Tue 01.09.15													
2	Aktivitet B	10 days	Wed 02.09.15	Tue 15.09.15													
3	Milepel	0 days	Fri 25.09.15	Fri 25.09.15													
4																	
5	Aktivitet C	17 days	Mon 03.08.15	Tue 25.08.15													
6	Aktivitet D	15 days	Mon 07.09.15	Fri 25.09.15													
7	Milepel	0 days	Fri 25.09.15	Fri 25.09.15													
8																	
9	Aktivitet E	17 days	Mon 03.08.15	Tue 25.08.15													
10	Aktivitet F	15 days	Tue 01.09.15	Mon 21.09.15													
11	Milepel	0 days	Fri 25.09.15	Fri 25.09.15													



Project: Project1 Date: Thu 03.09.15	Task		External Milestone		Manual Summary Rollup	
	Split		Inactive Task		Manual Summary	
	Milestone		Inactive Milestone		Start-only	
	Summary		Inactive Summary		Finish-only	
	Project Summary		Manual Task		Deadline	
	External Tasks		Duration-only		Progress	



Definisjoner

- Kaasen, Petroleumskontrakter (2006) side 375:

«spillerommet frem til aktiviteten havner på kritisk linje, altså den fleksibiliteten som ligger i fremdriftsplanen»

- Sweet and Schneider: «Legal Aspects of Architecture, Engineering and the Construction Process»:

«The number of days each noncritical path activity can be delayed before the total project is affected is called float or slack time»





Forholdet mellom «slakk» og «kritisk linje»

- Hva er kritisk linje?
- Kjeden av aktiviteter med direkte betydning for om milepæler nås



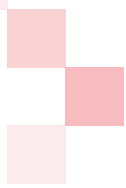
Forholdet mellom «slakk» og «kritisk linje» (2)

- Kaasen, Petroleumskontrakter side 289 og 375:

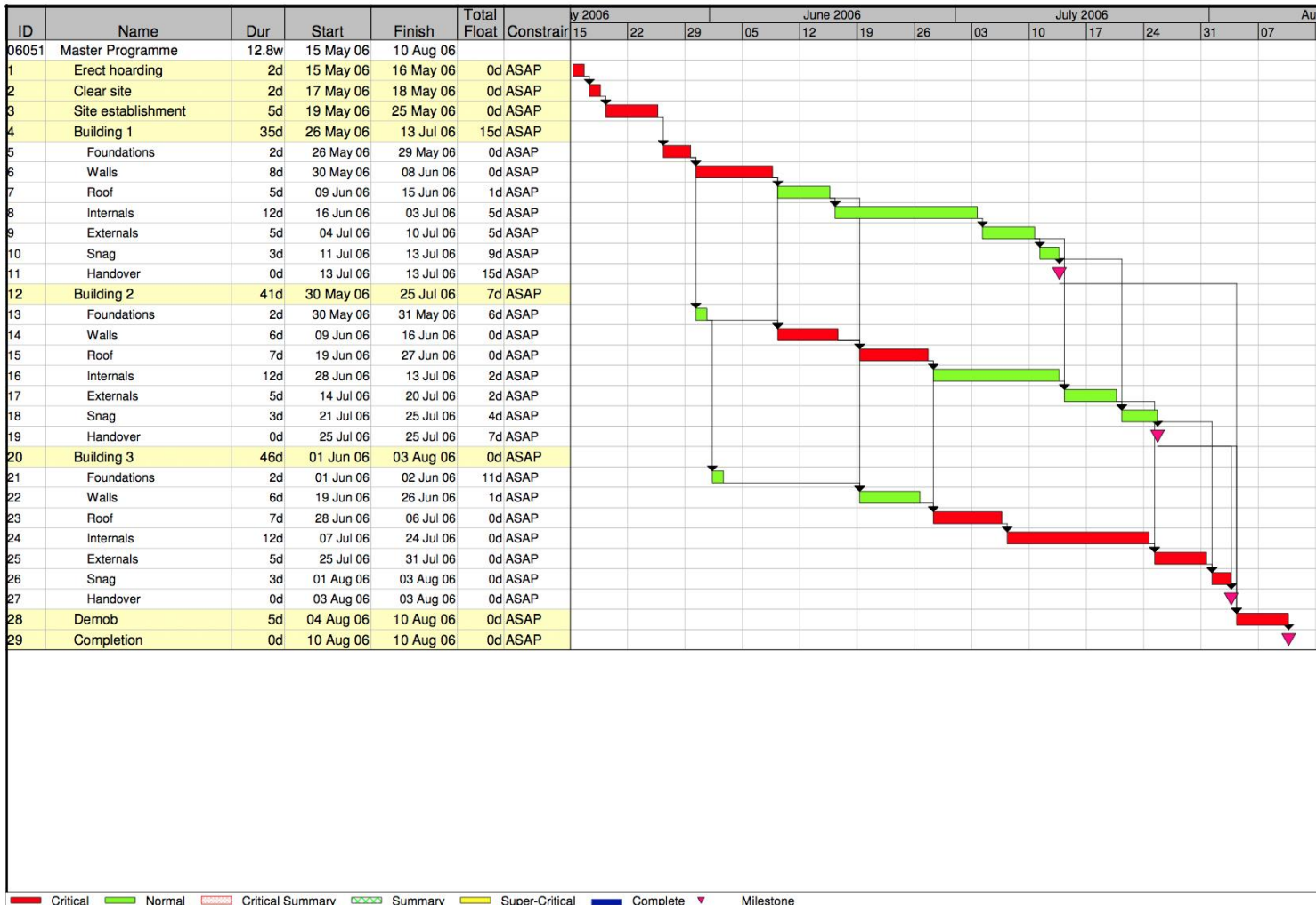
Kritisk linje «dvs. aktiviteter som er bestemmende for om milepæler i fremdriftsplanen nås».

Kritisk linje «betegner de aktiviteter hvis fremdrift har umiddelbar betydning for om fastsatte milepæler eller leveringsdatoen nås. En aktivitet som ikke ligger på kritisk linje kan således forsinkes uten at slike virkninger umiddelbart oppstår – men bare i en viss tid: Før eller siden vil forsinkelse også i slike aktiviteter bli så stor at den får umiddelbar virkning milepæloppnåelsen; aktiviteten havner på kritisk linje». Spillerommet frem til dette skjer, altså den fleksibiliteten som ligger inne i fremdriftsplanen, kalles ‘flyt’»





Kritisk linje



█ Critical
 █ Normal
 █ Super-Critical
 █ Complete
 ▾ Milestone





Fremdriftsplanens betydning

- Kan være betydelig slakk i et prosjekt selv om det ikke fremkommer i fremdriftsplanen
- Kan være noe tilfeldig hvordan slakken kommer til uttrykk
- Entreprenøren planlegger ikke alltid mengden flyt nøyaktig for hver aktivitet, men foretar i stedet en totalvurdering, gjerne litt basert på magefølelse og erfaring (skjønn), der han ser på fremdriftsplanen som helhet
- I de fleste prosjekter vil det dessuten regelmessig være slik at entreprenøren – ved å sette på mer eller bedre ressurser – har mulighet til å korte ned på den varigheten på aktiviteter som fremgår av en fremdriftsplan, og på den måten kunne generere slakk
- Fremdriftsplanen og fremstillingen av aktivitetene i denne er ikke avgjørende for hvorvidt det reell sett foreligger «slakk»



Illustrasjon av slakk på fremdriftsplan (2)

ID	Task Name	Duration	Start	Finish	August					September				October			
					30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42
1	Aktivitet A	22 days	Mon 03.08.15	Tue 01.09.15													
2	Aktivitet B	10 days	Wed 02.09.15	Tue 15.09.15													
4	Milepel	0 days	Fri 25.09.15	Fri 25.09.15													◆ 25.09
5																	
6	Aktivitet A	22 days	Mon 03.08.15	Tue 01.09.15													
7	Aktivitet B	18 days	Wed 02.09.15	Fri 25.09.15													
3	Milepel	0 days	Fri 25.09.15	Fri 25.09.15													◆ 25.09

Project: Framdrift slakk Date: Thu 03.09.15	Task		External Milestone	◆	Manual Summary Rollup	
	Split		Inactive Task		Manual Summary	
	Milestone	◆	Inactive Milestone	◆	Start-only	
	Summary		Inactive Summary		Finish-only	
	Project Summary		Manual Task		Deadline	↓
	External Tasks		Duration-only		Progress	





Fremdriftsplanens betydning (2)

- Rt-2005-788 (Oslofjord-dommen):

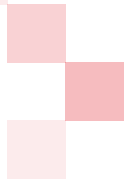
*(55) Jeg bemerker til dette at lagmannsretten feilaktig har tatt utgangspunkt i framdriftsplanen etter kontrakten og konkluderer med at den ikke gir grunnlag for en forutsetning om en sammenhengende sekvens av arbeidsoperasjoner ved innredningen med start ved tunnelens øst- eller vestsida. **Den opprinnelige fremdriftsplan etter kontrakten er imidlertid i utgangspunktet uten betydning da den, som nevnt tidligere, kan endres. ...»***



Begrepet «negativ slakk»

- For kort tid til å utføre aktiviteten ift hva det er behov for, evt planlagt med
- Fremdrift som innebærer ferdigstilling etter avtalte milepæler/ leveringsdato
- Innebærer forsinkelse om ikke korrigerende tiltak settes inn.





Negativ flyt

ID	Task Name	Duration	Start	Finish	August					September				October			
					30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42
1	Aktivitet A	22 days	Mon 03.08.15	Tue 01.09.15													
2	Aktivitet B	28 days	Wed 02.09.15	Fri 09.10.15													
3	Milepel	0 days	Fri 25.09.15	Fri 25.09.15													◆ 25.09

Project: Framdrift slakk Date: Thu 03.09.15	Task		External Milestone		Manual Summary Rollup	
	Split		Inactive Task		Manual Summary	
	Milestone		Inactive Milestone		Start-only	
	Summary		Inactive Summary		Finish-only	
	Project Summary		Manual Task		Deadline	
	External Tasks		Duration-only		Progress	





Hvorfor er slakk hensiktsmessig?

- For entreprenøren:
 - Øker sannsynligheten for å nå milepæler og å unngå dagmulkt og evt misligholdsanksjoner
 - Gir fleksibilitet for entreprenøren (tid til å hente inn uforutsette forsinkelser, rom for å optimalisere ressursbruken, mv)
- For byggherren:
 - Øker sannsynligheten for rettidig levering og for å kunne ta kontraktsgjenstanden i bruk til rett tid
 - Kan gi rom for å utføre tilleggsarbeid uten at dette påvirker ferdigstillingen





Hvordan kan «slakk» oppstå?

1. Opprinnelig innlagt slakk

- Entreprenøren planlegger regelmessig med en viss slakk
- I noen tilfeller krever byggherren at det legges inn slakk eller at det er ekstra kapasitet i de ressursene som allokeres til i et prosjekt

2. Slakk generert underveis under gjennomføringen av et prosjekt

- Mer effektiv drift
- Flere/bedre ansatte
- Flere og/eller mer effektive maskiner
- Mer gunstige/fordelaktige arbeidsforhold (vinterarbeid)
- Bedre grunn-/fjellforhold
- Negative endringer/avbestillinger





Rettslig plassering/utgangspunkt

- Eierskap til slakken er først og fremst relevant i forbindelse med krav om fristforlengelse
- Ingen av de landbaserte entreprisekontraktene inneholder reguleringer der man bruker begrepene «slakk» eller «flyt» (ei heller «kritisk linje»)
- Heller ikke NTK/NF kontraktene inneholder bestemmelser med disse begrepene



Rettslig plassering/utgangspunkt (2)

- For spørsmålet om fristforlengelse er utgangspunktet etter de landbaserte kontraktene om «fremdriften hindres»:
- NS 8405 punkt 24 Fristforlengelse:

«Entreprenøren har krav på fristforlengelse dersom fremdriften hindres som følge av (a) endringer, jf. punktene 22 og 23, eller (b) forsinkelse eller svikt ved byggherrens leveranser eller annen medvirkning etter bestemmelsene i punktene 19 og 20, eller (c) andre hindringer for entreprenørens oppfyllelse som byggherren har risikoen for. ...»

«Fristforlengelsen skal svare til den virkning på fremdriften som forhold nevnt i 24.1, 24.2 og 24.3 har forårsaket...»





Rettslig plassering/utgangspunkt (3)

- NS 8407 punkt 33 Fristforlengelse:

«Totalentreprenøren har krav på fristforlengelse dersom fremdriften hindres som følge av (a)endringer, jf. punkt 31 og 32, eller (b) forsinkelse eller svikt ved byggherrens ytelser etter punkt 22, 23 og 24, eller (c) andre forhold byggherren har risikoen for» ...

«Fristforlengelsen skal svare til den virkning på fremdriften som forhold nevnt i 33.1, 33.2 og 33.3 har forårsaket ...»





Slakkens relevans for om fremdriften hindres

- Hvem som eier slakken kan ha betydning ved vurderingen av om «fremdriften hindres»
- Dette er ikke kommet til uttrykk verken i de landbaserte kontraktene eller i NTK/NF, men et uttrykk for dette finnes i NSC (Undervannskontrakten) art 13.3 første ledd:

«The effects of a Variation to the Work on the Contract Schedule shall be agreed upon in the Variation Order for such work, on the basis of the accumulated net effect of the individual variation, and with due consideration to, inter alia,

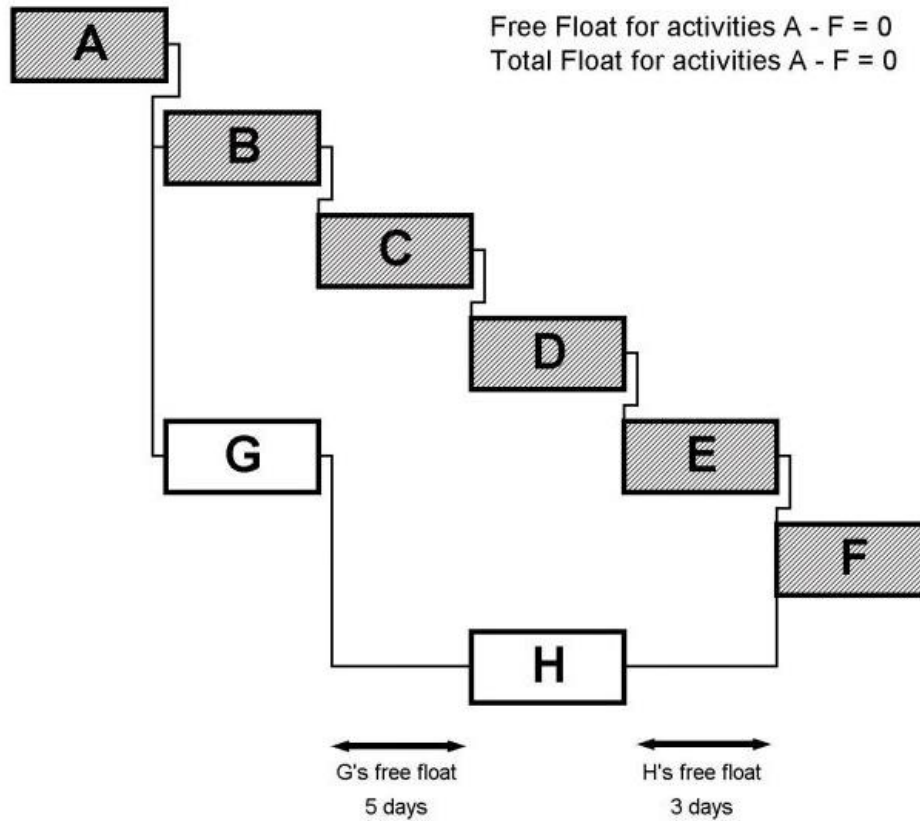
*a) **the effect on Contractor's float,***

b) Contractor's commitments under other contracts, and

c) the accumulated delaying effects of previous variation work.

Subject to the limitations which follow from Art. 12.1, Company may require Contractor to undertake special measures to avoid Variations to the Work having an effect on the Contract Schedule, or to limit delays as much as possible. The provisions of Art. 12 to 16 apply accordingly.»





G's Free Float = 5 days
G's Total Float = 8 days

H's Free Float = 3 days
H's Total Float = 3 days





Avtalereguleringer

- Som alt annet kan slakkens betydning for spørsmålet om krav på fristforlengelse, avtalereguleres
- Behov bare når man ønsker en annen løsning enn det som følger av gjeldende bakgrunnsrett eller når usikkerhet om gjeldende bakgrunnsrett foreligger
- Eksempler:
 - Bjørvika: *«For entreprenørens planlegging og utførelse av arbeidene gjelder generelt at det stilles store krav til kapasitet, fleksibilitet og evne til å ta inn forsinkelse som følge av uforutsette forhold. Entreprenøren er pålagt et større ansvar enn vanlig og kan ikke påregne fristforlengelses- eller forseringstillegg pga forhold som er av en slik art at de må forventes ved gjennomføringen av kompliserte arbeider i byområder, eller er av en slik art som er vanlig for denne type anleggsarbeider. Entreprenøren må også påregne at det kan oppstå behov for forsering for å tilpasse seg øvrige aktører. Dette skal entreprenøren ta høyde for i sin fremdrifts- og bemanningsplaner.*
 - Follobanen: *«Contractor shall plan the Work in a manner which allows for significant flexibility and resources to handle such variations and disturbances as can reasonably be expected for a project of this nature without affecting his ability to perform the Work in accordance with Appendix C.»*



Avtalereguleringer (2)

- Lysaker stasjon C25.1 annet ledd:
 - «*Entreprenøren har ikke krav på fristforlengelse med mindre netto endringsarbeider overstiger 15 % av den andel av kontraktssummen som skal utføres innen den spesifiserte fristen. Dette gjelder likevel ikke når bestilling av tilleggsarbeidene skjer på et tidspunkt som umuliggjør ferdigstillelse innen fristen.*»
- Samme kontraktens punkt C 18.1 forutsatte i tillegg at entreprenøren skulle utarbeide sine planer slik at endringsarbeider som samlet utgjorde inntil 15 % netto tillegg av kontraktssummen i normaltilfellene kunne utføres uten forlengelse av byggetiden (planlegge med slakk)





Avtalereguleringer (3)

- Borgarting lagmannsretts synspunkter på bestemmelsen (LB-2011-95644):

«Lagmannsretten er enig med tingretten i at det er vanskelig å tolke bestemmelsen slik at «entreprenøren, nærmest til enhver tid, pliktet å ha overkapasitet til å håndtere 15 % endringsarbeider selv om disse kommer overraskende eller på kritisk linje ...

Bestemmelsen må for det første forstås slik at entreprenøren i dette prosjektet i særlig grad var forpliktet til å utvise fleksibilitet med hensyn til sine planlagte ressurser selv om dette skulle gå på bekostning av den «slakk» som entreprenøren måtte ha lagt inn i sine planer. For det annet må bestemmelsen forstås slik at entreprenøren forpliktet seg til å ha ressurser i reserve slik at uforutsette byggherreforhold kunne la seg overvinne. For det tredje må bestemmelsen innebære at mindre tilleggsarbeider og uforutsette forhold som ligger innenfor det en entreprenør normalt må forvente under et grunn- og betongarbeide som det foreliggende, ikke gir grunnlag for krav om fristutsettelse. Dette betyr at regelen i C 25.1 annet ledd vil kunne få betydning for rettens syn på om forholdet skal gi grunnlag for fristutsettelse selv om en anvendelse av regelen etter sin ordlyd er vanskelig og heller ikke praktisert av JBV.»





Legislative/normgivende hensyn

- Tre hovedargumenter for at entreprenøren bør eie slakken:
 - «Skaper-hensynet»
 - Det er i stor grad entreprenøren som – gjennom valg av arbeidsopplegg – skaper slakken.
 - Naturlig at den som skaper slakken, også disponerer den.
 - «Risiko-hensynet»
 - Entreprenøren har som utgangspunkt risikoen for rettidig leveranse. Innenfor de rammene som følger av kontraktens overleveringsdato (og evt. andre milepæler) bærer som utgangspunkt entreprenøren fremdriftsrisikoen.
 - Entreprenøren bør derfor innenfor avtalte milepæler fritt kunne disponere sine ressurser, og for å avverge risiko.





Legislative/normgivende hensyn (2)

- «Effektivitets-hensynet»
 - Entreprenørens forpliktelse er å levere arbeidet rettidig og til avtalt pris. Hvordan entreprenøren løser dette, må som utgangspunkt være opp til ham. Entreprenøren bør ha betydelig frihet til å kunne velge de arbeidsopplegget som for ham fremstår som rasjonelt og kostnadseffektivt.
 - Om byggherren griper inn i dette, er det naturlig at entreprenøren kompenseres.





Legislative/normgivende hensyn (3)

- Argumenter for at byggherren i enkelte tilfeller kan sies å eie slakk:
 - **Negative endringer / avbestillinger**
 - Dersom byggherren – gjennom negativ endring eller avbestilling – tar ut arbeidsoppgaver på kritisk linje, vil det skapes slakk.
 - Denne slakken er skapt av byggherren (skaper-hensynet)
 - Den reduserer entreprenørens fremdriftsrisiko (risiko-hensynet)
 - Den reduserer entreprenørens ressursbruk (effektivitets-hensynet)
 - I juridisk teori bred enighet om at byggherrer kan disponere denne type slakk defensivt som forsvar mot entreprenørens krav om fristforlengelse.
 - Byggherren har naturligvis ikke rett til å kreve fristforkortelse.





Legislative/normgivende hensyn (4)

- Argumenter for at byggherren i enkelte tilfeller kan sies å eie slakk:
 - **Omstendigheter innenfor byggherrens risikofære som skaper slakk**
 - Eksempel: Etter NS 8407 bærer byggherren risikoen for grunnforholdene dersom disse avviker fra det entreprenøren hadde grunn til å regne med.
 - Dersom forholdene er vanskeligere enn entreprenøren hadde grunn til å regne med, har entreprenøren rett til fristforlengelse.
 - Men hva dersom forholdene er vesentlig bedre enn entreprenøren hadde grunn til å regne med?
 - Mulig å hevde at dette er et forhold skapt av byggherren (skaper-hensynet)
 - Den reduserer entreprenørens fremdriftsrisiko (risiko-hensynet)
 - Den reduserer entreprenørens ressursbruk (effektivitets-hensynet)
- Symmetri-betraktning kan tilsi at byggherren disponerer denne type slakk.





Rettspraksis

- Ingen dommer fra Høyesterett hvor denne problemstillingen er drøftet direkte i noen bredd
- Rt-2005-788 (Oslofjord): Lagt til grunn at entreprenøren kan ha krav på dekning av merutgifter for forlenget byggetid forårsaket av byggherrens forhold selv om forlengelsen skjer innenfor avsatt byggetid.
 - Uttalt at E har rett til å ferdigstille (ikke levere) arbeidene tidligere enn milepælene
 - Sies indirekte at slakk som oppstår fordi E bruker mer effektivt utstyr som gir bedre fremdrift og raskere ferdigstilling, er Es
- LB-2011-95644 (Lysaker-stasjon dommen): Ingen generell drøftelse av problemstillingen men den bygger på samme synspunkt som Oslofjord-dommen
 - Også byggherren Legges til grunn at entreprenøren eier slakk han selv har lagt inn men byggherren mente han hadde kjøpt slakken gjennom å innta bestemmelsen i C 25.1 annet ledd (ref ovenfor)
- Lagt til grunn i flere avgjørelser fra ting- og lagmannsrett at slakk entreprenøren har lagt inn i prosjektgjennomføringen eies av entreprenøren selv





Juridisk teori

- Nortvedt m. fl, kommentarutgave til NS 8407, 1. utgave 2013, side 481:

«I dette ligger at totalentreprenøren i utgangspunktet må anses å eie slakken. I alle fall må dette gjelde når slakken enten er lagt inn i planen fra start av eller oppstår underveis som følge av at totalentreprenørens egen drift er bedre enn det som ble lagt inn i planen. Det er mulig å argumentere for at løsningen bør være motsatt i tilfeller der det er forhold hos byggherren som skaper slakk, f.eks. negative endringer, avbestillinger og/eller at grunn-/fjellforhold viser seg å være bedre enn det som kunne legges til grunn opprinnelig.

Selv om totalentreprenøren i utgangspunktet skulle anses å eie slakken, kan det likevel i praksis bli slik at slakken lagt inn i planverket «spises av». Poenget i denne sammenhengen er imidlertid ikke at byggherren gis en rett til å råde over totalentreprenørens slakk, men at totalentreprenørens lojalitetsplikt tilsier en viss plikt til å områ seg for å motvirke eller dempe forsinkende konsekvenser av byggherreforholdet....»





Juridisk teori (2)

- Kaasen, Petroleumskontrakter side 374-376:

«Selv om leverandøren er i stand til å utføre endringen uten at kontraktsarbeidet påvirkes, er det ikke sikkert han plikter å gjøre det. Før eller siden vil han på den måten bruke opp den fleksibilitet han måtte ha lagt inn i sin kontraktsplan for å håndtere uventede situasjoner han selv har risikoen for. Denne problemstillingen har gjerne vært formulert som spørsmålet om hvem som «eier leverandørens flyt» (side 374).

«Selskapets krav er som utgangspunkt begrenset til at leverandøren skal holde kontraktens fremdriftsplan – leverandørens forsinkelsesansvar er knyttet til denne. Dette tilsier at leverandøren kan disponere innenfor denne rammen, og at enhver endring som får betydning for den detaljplan han har lagt opp må være for selskapets regning og risiko. På den annen side er det på det rene at endringer vil komme. En rimelig forutsetning må derfor være at i hvert fall noen endringsarbeider må kunne innpasses i planene uten konsekvenser for fremdriften, forutsatt at de ikke ligger på kritisk linje.» (side 375)

«Hvis selskapet gjennom negativ endringsordre tar arbeid ut av kontrakten, kan det nok tenkes at dette ikke gir krav på tilsvarende innstramming av fremdriftsplanen, men selskapet har i hvert fall prinsipielt derved skaffet seg en slikk det senere kan disponere.» (side 376)





Juridisk teori (3)

- Barbo, Kontraktsomlegging i entrepriseforhold, side 397:

«Selv om kontrakten ikke gir byggherren krav på fristforkortelse ved endringsarbeider som fører til redusert tidsbehov for entreprenøren, kan det etter mitt skjønn likevel ikke være tvil om at byggherren disponerer den slakk i fremdriftsplanene som dermed oppstår. ... Byggherren vil med andre ord kunne gjøre gjeldende den slakk som er oppstått på grunn av endringsarbeider, som en defensiv innsigelse mot entreprenørens senere krav om fristforlengelse. Det vil dog ikke være tale om noen «motregning dag for dag», idet slakken bare vil være av betydning for så vidt den faktisk kan disponeres på den aktivitet som det nå kreves fristforlengelse for.»

«Det samme må etter mitt skjønn gjelde hvis det inntreffer endrede forhold som ikke skal håndteres etter endringsreglene, og som reduserer entreprenørens tidsbehov. Oppstår det på denne måten en (økt) slakk, må denne slakken disponeres av byggherren, på samme måte som slakk forårsaket av endringsordrer. Forutsetningen må være at vedkommende omstendighet ligger innenfor byggherrens risikofære, slik at entreprenøren – etter en hypotetisk vurdering – ville hatt krav på fristforlengelse hvis forholdet hadde ført til at fremdriften ble hindret. I motsatt fall synes det mest rimelig at entreprenøren disponerer slakken, slik at det oppnås en viss symmetri.»





Juridisk teori (4)

- Giverholt m. fl, «NS 8407», side 507-508:

«Det har vært reist spørsmål om enhver endring liten endring eller forstyrrelse som kan dokumenteres å påvirke fremdriften, gir krav på fristforlengelse. Bakgrunnen for spørsmålet har vært reist er at byggherrene ofte har hevdet at man må kunne legge til grunn at totalentreprenøren legger inn noe slakk i fremdriften rett og slett fordi det ikke er mulig å planlegge et byggeprosjekt i detalj. Samtidig vet en med rimelig grad av sikkerhet at det vil komme endringer og tillegg som vil påvirke fremdriften. Problemstillingen har vært formulert som hvem som eier «slakken» i en fremdriftsplan. Svaret på dette spørsmålet er at enhver hindring som har betydning for fremdriften gir krav på fristforlengelse. Har totalentreprenøren innlagt slakk i sin fremdriftsplan, hvilket ikke behøver å være tilfelle, har han rett til å bruke denne slakken til å overvinne fremdriftshindrende konsekvenser som han selv bærer risikoen for. Skal byggherren kunne benytte seg av denne slakken, må dette skje ved pålegg om forsering etter pkt 31.2 med de virkninger dette har.»





Juridisk teori (5)

- Martinussen, Giverholt, Arvesen m.fl, NS 8405, 2. utgave 2006, side 346:

«Dersom en endring skulle føre til grunnlag for redusert byggetid, vil ikke det få noen konsekvens for entreprenøren. En slik endring gir ikke hjemmel for å pålegge entreprenøren ferdigstilling på et tidligere tidspunkt. Endringen som medfører redusert byggetid innebærer i slike tilfeller at entreprenøren får en større «slakk» i fremdriften. Denne «slakken» vil nok derimot byggherren disponere, slik at han kan bruke denne til å kompensere fremtidige konsekvenser av en senere endring»

Oppsummering

- Entreprenøren eier slakk han selv har lagt inn/skapt
- Kan argumenteres for at dette ikke gjelder fullt ut, i den forstand at entreprenøren må akseptere noe endrings-/tilleggsarbeid uten å ha krav på tidsforlengelse, så lenge det dreier seg om aktiviteter som ikke ligger på kritisk linje

▪



Oppsummering (2)

- Slakk byggherren har skapt gjennom negative endringer og/eller avbestillinger, eier byggherren
- Kan argumenteres for at det samme gjelder slakk som er skapt gjennom forhold innenfor byggherrens risikofære, f eks kvalifisert forbedrede grunnforhold
- Slakk byggherren eier gir ikke rett til fristforkortelse
- Slakk byggherren eier kan brukes til å motregne mot entreprenørens krav på tidsforlengelse – varslingsplikt?

